

Prenum. sta miesięczna
2.10 z odb. w Adm.
2.40 z odb. do domu

Ro. VIII. Kraków, Niedziela 13 lutego 1938 r. Nr. 43

Radę przyboczną Prezydenta

w składzie dwóch kardynałów, Marsz. Śmigłego Rydza, Marsz. Piłsudskiej, gen. Sosnkowskiego, marszałków Sejmu i Senatu, pułk. Sławka, b. prez. Wojciechowskiego, Paderewskiego, Witosy, Bujaka, Zdziechowskiego, Górskiego i Niedziałkowskiego proponuje generał Żeligowski

Na czwartkowym posiedzeniu Sejmu podczas debaty budżetu woj. rozwinęła się obszerna dyskusja. Poglądy ścierały się choć nie zbyt odlegają od siebie. Wiele nowego, trzeba to otwarcie powiedzieć, debata na plenum nie wniosła. Kilkakrotnie więc powracano zarówno do sprawy zjednoczenia narodowego jak i do innych zagadnień. O potrzebie zjednoczenia mówili wszyscy. Inaczej jedynie tłumaczono sposoby przeprowadzenia tej idei, względnie dotychczasowe wyniki tej akcji.

Odnosnie do zagadnień mniejszości narodowych wiele mówców bardzo słusznie poruszało je łącznie z kwestią ustroju państwa. Wypowiadając się przeciwko totalizmowi, wypowiadali się równocześnie przeciwko wszelkim metodom gnębienia mniejszości. Jak jednak rozwiązać tę sprawę, a szczególnie żydowską, opinie były już różne. Padły zdania za pełną tolerancją i równością, inne natomiast za pewnym uprzywilejowaniem elementu polskiego.

Mowa gen. Żeligowskiego

Największą jednak uwagę wywołało przemówienie gen. Żeligowskiego. Na wstępie gen. Żeligowski omawia sprawę samorządu wiejskiego i jego wielkie znaczenie. Następnie przeszedł do omówienia zatargu w komisji wojskowej. Mówca stwierdza, że 17 członków komisji wypowiedziało się przeciwko niemu ponieważ posiada odmienny pogląd na rolę Wodza Naczelnego. Nie usłyszał jednak że z przeciwnej strony jaki jest ich pogląd w tej sprawie.

Obecnie stoimy na drogach rozstajnych: jedna to droga Konstytucji, druga zaś jest różnie

nazywana. Jedni mówią o dyktaturze inni o totalizmie, trzeci o wodzostwie. Gen. Żeligowski oświadcza, iż jest za Konstytucją a przeciw organizowaniu narodu poza nią.

Omawiając totalizm niemiecki i rosyjski uważa, że systemy te nie odpowiadają nam. Musimy mieć system oparty na silnej władzy, prawie i przestrzeganiu zasad Konstytucji i wolności osobistej.

Mówca przypomina, że Marszałek Piłsudski był przeciwnikiem dyktatury. Wracając do swego zatargu zaznacza, że ma

on znaczenie pogładowe.

Wyobraźmy sobie, mówił gen. Żeligowski, że jakiś mały czło-wiek na dole wypowie słowa krytyki, a wtedy komendant policji powie, że jest przeciwko obronie narodowej.

W końcu oświadcza, że Izby Ustawodawcze mogą dać obraz tylko ogólnych nastrojów nurtujących w społeczeństwie. Wskazuje, że każda zorganizowana grupa społeczna posiada organizm doradczy. Np. gromada ma radę gminną, powiat radę powiatową a Rząd Izby Ustawodawcze, natomiast nie po-

siada takiej instytucji Prezydent Rzplitej. (Głos: Cały naród).

Gen. Żeligowski: A jak mu naród to powie?

Mówca uważa, że należałoby powołać właśnie taką radę, jako organ doradczy. Ma to być zespół ludzi złożony z przedstawicieli wszystkich ugrupowań ideowych. W ten sposób możnaby rzeczywiście przyspieszyć zjednoczenie narodu.

Usłyszeliśmy następujące nazwiska: przedstawiciele Kościoła Katolickiego; księżę kardynałów Kakowskiego i Hłonda,

Marszałka Śmigłego - Rydza, Marszałkowej Piłsudskiej, gen. Sosnkowskiego, marszałków: Sejmu i Senatu, pp. Cara i Prystora, płk. Sławka, b. prez. Wojciechowskiego, Ignacego Paderewskiego, Wincentego Witosy, prof. Franciszka Bujaka, prof. Mariana Zdziechowskiego, prof. Artura Górskiego oraz jakiegoś przedstawiciela P. P. S., więc b. pos. Niedziałkowskiego.

Po godz. 10-ej została zakończona rozprawa ogólna. Dziś Sejm przysiąpi do rozprawy szczegółowej.

Dyktatura wojskowa w Rumunii

Goga podał się do dymisji—Rząd „koncentracji narodowej”—Partie zawieszono — Wybory odwołane — Stan wyjątkowy w całym kraju — Dowódcy armii prefektami departamentów

BUKARESZT. Rząd Gogi podał się we czwartek do dymisji. Nowy gabinet rumuński został w ciągu nocy utworzony. W skład jego weszli wszyscy byli premierzy za wyjątkiem Gogi i Maniu, którzy odmówili wzięcia udziału w „koncentracji narodowej”.

Skład gabinetu jest następujący: premier - patriarcha prawosławnego kościoła rumuńskiego Miron Cristea, wicepremier i min. Spraw Zagr. Tatarescu, minister Handlu i Przemysłu — Argentoianu, minister Spraw Wewnętrznych — Armand Galinescu, min. Rolnictwa i Spółdzielczości — Ionescu Sisesti, min. Pracy — Nicescu, min. Wojny i min. Lotnictwa i Marynarki — gen. Antonescu.

Ministrami bez teki zostali b.

premierzy: Jorga, Angelescu, Vaida Voivod, generał Vaitoianu i Mironescu.

Goga oświadczył przedstawicielom prasy, że król zawiadomił go o zamiarze powierzenia władzy „rządowi narodowemu”, którego zadaniem by było dać krajowi nową konstytucję.

Stronnictwa miały być rozwiązane, a wybory odroczone bez określenia terminu. Goga zaznaczył, że odradzał królowi takie rozwiązanie.

Jednym z pierwszych zarządzeń nowego gabinetu było rozciągnięcie na całe państwo stanu wyjątkowego, ogłoszenie go zaobowiązaniem premera Duca w grudniu 1933, a ograniczonego dotychczas do Bukaresztu i większych miast prowincjonalnych.

Wszystkie uprawnienia w zakresie utrzymania porządku publicznego przechodzą w ręce władz wojskowych. Dowódcy

armii w poszczególnych departamentach będą pełnili obowiązki prefektów.

Cenzura prasowa została zastrzeżona. Policja pozostaje nadal pod zarządem ministra Spraw Wewnętrznych.

Nowy gabinet złożył przysięgę o godzinie 24-ej. Przy tej okazji król Karol wygłosił przemówienie, w którym podkreślił uroczystość momentu historycznego dla narodu rumuńskiego, gdy rząd liczący w swym gronie tylu b. premierów składa przysięgę na wierność dla kraju i tronu.

Rząd ten powołany jest do rozpoczęcia nowej ery w historii ojczyzny, ery w której błędy przeszłości winny być naprawione z największą energią i głębokim namysłem.

„Wiem — mówi król Karol — że każdy z panów przybył mi pomóc w tym wielkim dziele uzdrowienia narodowego i podniesienia kraju dla którego jestem zdecydowany oddać całe me możliwości pracy i energii, które zwiększone będą przez wasze zrozumienie, energię i oddanie dla ojczyzny”.

Wśród najważniejszych zarządzeń uchwalonych na nocnym posiedzeniu Rady Ministrów, wymienić należy: zawieszenie działalności stronnictw politycznych do czasu przeprowadzenia rewizji konstytucji w odniesieniu do wprowadzenia powszechnego głosowania, odwołanie rozpisanych wyborów i rozognięcie stanu wyjątkowego na całym kraju z jednoczesnym przekazaniem uprawnień prefektów władzom wojskowym.

Spadek po księciu pszczyńskim otrzymał głównie młodszy syn

Dn. 10 b.m. o godz. 10 rano w Sądzie Grodzkim w Pszczyńcu nastąpiło otwarcie testamentu zmarłego księcia pszczyńskiego

Jana Henryka 15-go.

Testament ten jest obszerny i szczegółowy. Zmarły książę podzielił swój majątek pomiędzy najbliższą rodzinę, przy czym głównym spadkobiercą i wykonawcą testamentu jest młodszy syn księcia hr. Aleksander Hochberg.

Otwarcie testamentu nastąpiło w obecności młodszego syna Aleksandra hr. Hochberga i żony drugiego zmarłego syna Klotyldy hr. Hochberg.

Najstarszy syn ks. Jan Henryk 17-ty nadesłał do sądu pismo, w którym usprawiedliwił swą nieobecność wyjazdem za granicę.

DZIECKO POLSKIE — W POLSKIEJ SZKOLE POPRZYJ ZBIÓRKĘ NA SZKOŁY POLSKIE ZA GRANICĄ

KONTO P. K. O. Nr 21.895

Tajemnice szpiegostwa

Pułk. Miesojedow, adiutant min. Wojny na usługach obcego wywiadu

Podczas wielkiej wojny w Rosji roilo się od szpiegów niemieckich, którzy gnieździłi się nawet w najważniejszych ośrodkach wojskowych. Głównodowodzący armią rosyjską, arcyksiążę Mikołaj Mikołajewicz, sądził, że szpiegdy znajdują się również i w sztabie generalnym, ponieważ dowództwo niemieckie wiedziało o zamiarach działań rosyjskich wcześniej, niż dowódcy rosyjscy na froncie.

Arcyksiążę, chcąc sprawdzić czy jego przypuszczenia są słuszne, uciekł się do następują-

cego fortelu: wraz z generałami ze sztabu generalnego opracował plan ataku na odcinku jednego z frontów, a następnie sam opracował inny plan działania i wysłał go na godzinę przed rozpoczęciem ataku do dowódcy tego odcinka frontu, oznajmiając jednocześnie, że pierwszy plan jest nieważny.

Niemcy, którzy przez swych szpiegów dowiedzieli się o planie opracowanym przez sztab generalny, skupili swe siły zbrojne na tym odcinku, gdzie rzekomo miało dościs do natarcia, a tymczasem Rosjanie przy-

puścili atak w innym miejscu i Niemcy ponieśli wielkie straty.

Teraz arcyksiążę Mikołaj miał niezbitą dowód, że w sztabie generalnym siedzi szpieg, że któryś z generałów jest na usługach niemieckiego wywiadu. Poleciał więc wprowadzić najlepszych agentów rosyjskiego wywiadu do sztabu generalnego, aby wykryli szpiega.

Na tym tle rozgrywa się akcja pierwszego sensacyjnego reportażu szpiegowskiego, których cykl p. t. „Tajemnice Szpiegostwa” rozpoczynamy drukować już jutro

Z TEATRU IM. J. SŁOWACKIEGO.

Jutro w sobotę, po cenach zniżonych „Czemu kłamiesz najdroższa“
Świetna komedia muzyczna w reżyserii W. Radulskiego w premierowej obsadzie.
W niedzielę popołudniu o godz. 16 głośny utwór Z. Nowakowskiego „Gałązka rozmarynu“ w opracowaniu scenicznym autora.
Wieczorem „Mężczyznom lepiej“
W poniedziałek po cenach zniżonych komedia „Wielka miłość“.

TEATR BAGATELA
Rewia „Tu dobry program“ oraz film „Brutal“.

TEATR ZW. MŁ. PRZEM. I RĘK.
„Krowoderskie Zuchy“ - przepiękny arcywesoły wodewil Stefana Turskiego zostanie odegrany nieodwołalnie w niedzielę 13 b. m. w Teatrze Zw. Młodz. Przem. i Ręk. ul. Skarbo wa 2.
Przepyszne typy tryskające humorem starego Krakowa bawią i rozśmieszają do łez publiczność, która nie szczędzi dla wykonawców gorących oklasków.
„Krowoderskie zuchy“ to prawdziwa biesiada humoru w bieżącym karawale. Początek o godz. 6-tej wieczór. Bilety wcześniej do nabycia u portiera w gmachu.

REPERTUAR KIN:
APOLLO: Robert i Bertrand
ADRIA: „W ogniu pocisków“
ATLANTIC: Statek niewolników
L. O. P. P.: Bohaterowie morza
PROMIEN: Książę i żebrak
ŚWIT: Kościuszko pod Raclawicami
SZTUKA. W pułapce.
UCIECHA: Pod Paryżem
STELLA: „Djabły dzikiego Zachodu“ i „Zakochana para“
WANDA: Motyl hiszpański

RADIO

6.15 audycja poranna 11.15 audycja dla szkół 11.40 płyty 11.57 sygnał czasu 12.03 audycja południowa 13.45 koncert życzeń 14.45 wiadomości bieżące 15.25 wiadomości gospodarcze 15.45 teatr wyobraźni 16.50 pogadanka aktualna 18.10 wiadomości sportowe 19.50 pogadanka aktualna 20.00 koncert muzyki ludowej 20.45 dziennik wieczorny 21.00 transmisja z teatru „La Scala“

TYLKO w jedynej pralni
„PERLA“
10 gr. Pranie kołnierzyko 10 gr.
Czyszczenie ubrania ZŁ 3.50
Czyszczenie sukni ZŁ 2.—
Centrala: Kraków, Wolnica 8
Filia: Wrzesińska 1

NABOŻEŃSTWO ŻALOBNE
za duszę śp. K. H. Rostworowskiego
We czwartek dnia 10 lutego odbyło się w kaplicy gmachu Zw. Młodz. Przemysłowej i Rękodzielniczej przy ul. Skarbowej L. 2.
Nabożeństwo żałobne za spokój duszy Wielkiego Przyjaciela młodzieży i dzieła ks. Kuznowicza K. H. Rostworowskiego.
Na nabożeństwie prócz małżonki śp. K. H. Rostworowskiego która przybyła wraz z synami i rodziną licznie reprezentowaną przez panie - obecni byli przedstawiciele świata literackiego i dziennikarskiego, oraz artystycznego wreszcie członkowie Rady Naczelnej Zw. i młodzież.
Wśród innych przybyli Xawery hr. Pusłowski, M. Janoszanka, Dyr. Kar ki, K. Kalinowski, K. Kostanec ki.

KRONIKA KRAKOWA

Synod diecezjalny odbędzie się w Krakowie

W Krakowie odbywają się nie na jesieni br. Synod diecezjalny, w którym uczestniczyć będzie kapituła katedralna, delegaci wszystkich dekanatów i przelożeni zgromadzeń zakonnych, pozostaje w związku z uchwałami jakie powzięli ks. biskupi na synodzie w Częstochowie.
Zanależy należy, że ostatni synod diecezjalny w Krakowie odbył się 10 lat temu.

TROSKA
SMUTEK
NIEDOSTATEK

Zadowolenie
Radość
Bogactwo

znikną
przyniesie Ci los
ze znanej ze szczęścia kolektury
„DAR“, Kraków, św. Anny 2
gdy zdobędziesz główną wygraną
MILION złotych

lub jedną z większych wygranych.
Szanse znacznie zwiększone — Ryzyko małe.
Co drugi los wygrywa!

Zamówienia zamiejscowe wykonuje się odwrotną pocztą.
Konto czekowe P. K. O. Nr. 408.078.

Czas skończyć z hienami żerującymi na uczciwych ludziach

Sprawę jaką poruszymy na łamach naszego pisma nie jest co prawda nową albo sensacyjną, ale jest za to niestety zawsze, jak dotychczas aktualną.
Interesowało się nią już wiele pism i nawoływało społeczeństwo do ostrożności, mimo wszystko jeszcze tu i ówdzie słyszy się o nowym jakimś wierzynie dzisiejszych donżuanów.
Ale do rzeczy. Mam tutaj na myśli różnego gatunku wydrwi groszów i oszustów, którzy pod takim czy innym pretekstem wyłudniają od naiwnych pieniądze.

Właśnie przed kilku dniami zdarzył się taki wypadek, że od naiwnej dziewczyny, służącej jakiś podobno nawet urzędnik sądowy wyłudził kilkanaście zł. pod pretekstem, że jej nastreczy dobrego adwokata - obrócić w pewnym procesie.
Nawet bezczelnie powiedział nazwisko jednego z lepszych adwokatów krakowskich w którego ręce sprawę tę oddaje.
Oczywiście przy tym pobral pewną kwotę pieniężną, która rzekomo potrzebna była adwokatowi dla zapoczątkowania

procesu. Po pewnym czasie dziewczyna ta zgłasza się do tego adw. dla zasięgnięcia informacji w sprawie procesu i co się okazuje - że ten adw. nie sły-szał o takim kliencie. Naturalnie ów zniknął bez śladu.
Niechże więc ten wypadek nie sporadyczny, będzie nauką dla tych jeszcze naiwnych osób, które mimo tylu konkretnych przykładów i przypadków, pozwalają się jeszcze wykorzystywać.

Sensacyjny proces przed Sądem Apelacyjnym w Krakowie

Przed sądem apelacyjnym w Krakowie zasiadł jako oskarżony Jan Bednarz skazany na 1 rok więzienia bez zawieszania. Bednarz w dniu 18 sierpnia 1936 r. w Ujsowach na tle sporów majątkowych w chwili gdy niejaki Wawrzyniec Hutyro sprzeciwiał się o wyręb lasu uderzył go kosą w szyję, skutkiem czego Hutyro dłuższy czas chorował.
W dniu wczorajszym po przesłuchaniu świadków sął nie dał wiary ani pokrzywdzonemu ani świadkom, i stanął na stanowisku, że Hutyro sam sobie gardło poderznął chcąc dostać od Bednarza odszkodowanie. Dlatego też uniewinnił oskarżonego od winy i kary.

Rozprawie przewodniczył s. rator dr. Marcinkowski bronił a. dr. Pilar ski oskarżał proku-adw. dr. Skiba.

Idąc do szpitala w bramie porodziła dziecko

Magdalena Czubin lat 41 za mieszkła w Woli Duchackiej przy ul. Strzeleckiej L. 15 idąc do szpitala św. Łazarza w Krakowie, na ul. Zamojskiego dostała silnych bóli porodowych wstąpiła do bramy realności L. 5, gdzie porodziła dziecko. Wezwane pogotowie ratunkowe przewiozło Czubinową do szpitala na oddział położniczy.

Murarz i malarz to jedna paka

Izak Wad lat 37 malarz pokojowy zam. w Woli Duchackiej i Paź Ludwik lat 27 murarz zam. w Woli Duchackiej pow. Kraków obaj zatrzymani zostali z narzędziami do włamania w chwili kiedy wybrali się na wyprawę złodziejską.

Falszywa moneta zdradziła sprawcę włamania kasowego w Krakowie.

Przed trzema miesiącami dokonano włamania do biur zarządu miejskiego w Myślenicach. Włamywacze dostali się do wnętrza biur i tutaj rozpruli kasę ogniotrwałą, z której zabrali gotówkę w wysokości ponad 4 tysiące złotych.

Zawiadomiona o wypadku policja przybyła na miejsce i wdrożyła dochodzenia. Jak z zeznań urzędników miejskich wynikało, wśród skradzionych znajdowała się moneta 10-złotowa, wyróżniająca się charakterystycznym kształtem.

Była to moneta, która z jednej strony była ciemniejsza i która zaraz po puszczeniu w obiegu została wycofana. Znalezienie tej monety mogłoby naturalnie ułatwić śledztwo.

Tak się też rzeczywiście stało. Policja prowadząc dochodzenie zwróciła uwagę na włamywacza kasowego Władysława Dylaga, u którego znaleziono w czasie rewizji 1.600 zł. w gotówce. Wśród znalezionych pieniędzy znajdowała się właśnie charakterystyczna moneta 10-złotowa.

Prócz tego znaleziono u Dylaga narzędzia do włamań. Narzędzia te zakwestionowano, a równocześnie wycięto z uszkodzonej w Myślenicach kasy ogniotrwałej część pancerza, którą razem z narzędziami przesłano do Centrali Służby Śledczej. W wyniku przeprowadzonej tam ekspertyzy stanął wczoraj Dyląg przed sądem, oskarżony o dokonanie włamania.

ZE SPORTU

NOWY PRZEWODNICZĄCY W. S. S.

Polski Związek Piłki Nożnej zamianował p. Filipkiewicza przewodniczącym Wydziału Spraw Sędziowskich przy K. O. Z. P. N. Na podstawie statutu przewodniczącym WSS. jest równocześnie III wiceprezesem K. O. Z. P. N.

ZAWODY BOKSERSKIE

W niedzielę dnia 13 bm. w hali Okręgowego Ośrodka WF. przy ul. Zwierzynieckiej 26 o godz. 19 odbędną się niezwykle ciekawe zawody bokerskie pomiędzy doskonałą drużyną Sokola poznańskiego a miejscową Wisłą. Atrakcją powyższej imprezy podnosi jeszcze i to, że zawody bokerskie poprzedzą walki zapasnicze.

Terminarz międzypaństwowych zawodów plikarskich.

Polski Związek Piłkarski ustalił już definitywnie terminarz spotkań międzypaństwowych na r. 1938, który przedstawia się następująco:
Dnia 20 lutego Polska Zachodnia — Francja Północna w Lille.
13 marca Polska — Szwajcaria — w Bernie.
3 kwietnia Polska — Jugostawia w Zagrzebiu o mistrzostwo świata.
22 maja Polska — Irlandia w Warszawie.
4—19 czerwiec zarezerwowane na mistrzostwa świata w Paryżu.
18 września Polska — Niemcy w Niemczech i Polska Bułgaria w Polsce.
25 września Polska — Jugostawia w Polsce i Polska — Lotwa w Rydze.
23 października Polska — Norwegia w Polsce.
Jak widzimy tegoroczny terminarz jest dość obfity.